

Sajtó és Tájékoztatás

Az Európai Unió Bírósága
38/20. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY
Luxembourg, 2020. április 2.

A C-897/19. PPU. sz. ügyben hozott ítélet
Ruska Federacija

Amennyiben valamely tagállamnak egy harmadik állam által előterjesztett, az Európai Gazdasági Térségről (EGT) szóló megállapodásban részes, az Európai Szabadkereskedelmi Társulás (EFTA) állama állampolgárának kiadatására vonatkozó kérelemről kell határozni, meg kell vizsgálnia, hogy ezt az állampolgárt nem ítélik halálra, nem kínozzák, vagy nem vetik alá más embertelen bánásmódnak vagy büntetésnek

A kiadás iránti kérelem teljesítése előtt a tagállamnak tájékoztatnia kell az EFTA-államot annak érdekében, hogy kérhesse az állampolgára átadását

A Bíróság nagytanácsa a 2020. április 2-án, sürgősségi előzetes döntéshozatali eljárás keretében hozott **Ruska Federacija** ítéletben (C-897/19 PPU) állást foglalt a valamely harmadik állam által előterjesztett, nem az Európai Unió tagállamának, hanem az Európai Gazdasági Térségről (EGT) szóló megállapodásban¹ részes, az Európai Szabadkereskedelmi Társulás (EFTA) állama állampolgárának kiadása iránti kérelemről határozni hivatott tagállam kötelezettségeiről. **A Bíróság kimondta, hogy a megkeresett tagállamnak az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: Charta) 19. cikke (2) bekezdésének megfelelően először is meg kell vizsgálnia, hogy kiadás esetén az érintett személy nincs-e kitéve annak a veszélynek, hogy halálra ítélik, kínozzák, vagy más embertelen bánásmódnak vagy büntetésnek vetik alá. Ugyanakkor e vizsgálat során különösen komoly tényezőnek minősül az, hogy az érintett személyt az adott EFTA-állam állampolgárságának megszerzését megelőzően ez az állam pontosan a kiadási kérelem alapjául szolgáló eljárások miatt menekültként elismerte. Egyébiránt a Bíróság kimondta, hogy a kiadás iránti kérelem teljesítése előtt az említett tagállamnak tájékoztatnia kell az EFTA-államot annak érdekében, hogy kérhesse az állampolgára átadását, feltéve hogy az említett EFTA-állam a nemzeti joga szerint hatáskörrel rendelkezik az e személlyel szemben a területén kívül elkövetett cselekmények miatt indított büntetőeljárás lefolytatására.**

A jelen ügyben 2015. május 20-án az Interpol moszkvai irodája nemzetközi körözést adott ki egy orosz állampolgár ellen. Ezt az állampolgárt, aki időközben izlandi állampolgárságot szerzett, 2019. június 30-án, Horvátországban letartóztatták az említett nemzetközi körözés alapján. 2019. augusztus 6-án a horvát hatóságok kiadás iránti kérelmet kaptak Oroszországtól. A kiadásról határozni hivatott horvát bíróság úgy értékelte, hogy a kiadás törvényi feltételei teljesülnek, így azt engedélyezte.

Az érintett személy ekkor e határozat hatályon kívül helyezését kérte a Vrhovni sudtól (legfelsőbb bíróság, Horvátország). Ennek keretében arra hivatkozott, hogy fennáll a veszélye annak, hogy az Oroszországnak történő kiadása esetén kínzásnak és embertelen vagy megalázó bánásmódnak vetik alá, továbbá arra, hogy az izlandi állampolgárság megszerzése előtt Izland menekültként elismerte, pontosan az Oroszországban ellene folytatott eljárások miatt. Hivatkozott továbbá a Petruhhin ítélet² tiszteletben nem tartására, amely ítéletben a Bíróság kimondta, hogy ha valamely tagállam, amelybe egy uniós polgár, valamely másik tagállam állampolgára beutazott, kiadás iránti kérelmet kap, tájékoztatnia kell az utóbb említett tagállamot, és ez utóbbi tagállam kérelmére

¹ Az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodás (HL 1994. L 1., 3. o.; magyar nyelvű különkiadás 11. fejezet, 52. kötet, 3. o.).

² 2016. szeptember 6-i Petruhhin ítélet ([C-182/15](#), EU:C:2016:630); lásd még: [84/2016](#). sz. sajtóközlemény.

át kell adnia számára ezt a személyt a 2002/584 kerethatározatnak³ megfelelően, feltéve hogy e tagállam a nemzeti joga szerint hatáskörrel rendelkezik a büntetőeljárás lefolytatására e személlyel szemben a területén kívül elkövetett cselekmények vonatkozásában.

A jelen ügyben a Vrhovni sud arra vár választ a Bíróságtól, hogy a Petruhhin ítéletben elfogadott értelmezést kell-e követni egy olyan helyzetben, amely nem egy uniós polgárt, hanem egy izlandi állampolgárt érint, tekintettel arra, hogy Izland az EGT-megállapodásban részes EFTA-állam.

Először is a Bíróság megvizsgálta, hogy az uniós jog alkalmazható-e erre a helyzetre. E tekintetben kifejtette, hogy mivel nem olyan uniós állampolgárról van szó, aki az állampolgársága szerinti tagállamtól eltérő tagállamba utazott, hanem harmadik állam állampolgáráról, a Petruhhin ítéletben értelmezett EUMSZ 18. cikk (állampolgárság alapján történő megkülönböztetés tilalma) és EUMSZ 21. cikk (az uniós polgárok szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való joga) a jelen ügyben nem alkalmazhatók. Mindazonáltal a szóban forgó helyzet valóban az uniós jog hatálya alá tartozik, pontosabban az EGT-megállapodás hatálya alá, amely az Unió által megkötött nemzetközi megállapodásként az uniós jog szerves részét képezi. Ennek megállapításához a Bíróság elsősorban hangsúlyozta, hogy Izland kiváltságos kapcsolatot tart fenn az Unióval, hiszen azon túl, hogy a schengeni térséghez tartozik, és az EGT-megállapodásban részes, ez a harmadik állam részt vesz a közös európai menekültügyi rendszerben, és az Unióval az átadási eljárásra vonatkozóan megállapodást kötött.⁴ A Bíróság ezt követően megjegyezte, hogy az EGT-megállapodás 36. cikke a szolgáltatásnyújtás szabadságát lényegében azonos módon biztosítja, mint az EUMSZ 56. cikk. Végül megállapította, hogy a szolgáltatásnyújtás szabadsága mind az EUMSZ 56. cikk, mind pedig az EGT-megállapodás értelmében magában foglalja a szolgáltatás igénybevevőinek azon szabadságát, hogy más tagállamba utazzanak a szolgáltatás igénybevétele érdekében; a jelen ügyben ez történt, hiszen az érintett izlandi állampolgár Horvátországban kívánt nyaralni, vagyis a turizmushoz fűződő szolgáltatást igénybe venni.

Másodsorban a Bíróság, miután kifejtette, hogy a Charta rendelkezései is alkalmazandók, mivel a szóban forgó helyzet az uniós jog hatálya alá tartozik, pontosította a Charta 19. cikkének (2) bekezdésében biztosított védelem terjedelmét, amely rendelkezés értelmében senki sem toloncolható ki vagy utasítható ki olyan államba, vagy adható ki olyan államnak, ahol komolyan fenyegeti az a veszély, hogy halálra ítélik, kínozzák, vagy más embertelen bánásmódnak vagy büntetésnek vetik alá. Így a Bíróság kimondta, hogy a kiadatási kérelemmel megkeresett tagállamnak a kiadatás esetleges teljesítése előtt meg kell vizsgálnia, hogy a kiadatás nem sérti az ebben a cikkben meghatározott jogokat. Ezzel kapcsolatban kiemelte, hogy a jelen ügyben az, hogy az érintett személyt Izlandon menekültként elismerték, e vizsgálat szempontjából különösen komoly tényezőnek minősül. Ez annál is inkább jelentőséggel bír, mivel a menekült jogállást pontosan a kiadatás iránti kérelem alapjául szolgáló büntetőeljárások miatt adták meg. Ennélfogva, sajátos körülmények hiányában, ideértve a helyzet jelentős alakulását Oroszországban vagy akár az annak alátámasztására szolgáló bizonyítékokat, hogy az érintett személy a vele szemben folyamatban lévő büntetőeljárásokat a menedékjog iránti kérelem benyújtásakor eltitkolta, az izlandi hatóságoknak az e kérelmet jóváhagyó határozata következtében Horvátországnak meg kell tagadnia a kiadatást.

Harmadsorban, különösen arra az esetre, ha a kiadatás iránti kérelemmel megkeresett tagállam úgy értékeli, hogy a Chartával nem ellentétes a kiadatás teljesítése, a Bíróság emlékeztetett arra, hogy a saját állampolgárok kiadatását tiltó nemzeti szabályok, mint Horvátország szabályai, eltérő bánásmódot alkalmaznak, mivel ahhoz vezetnek, hogy az EGT-megállapodásban részes más EFTA-államok állampolgárai számára a kiadatás ellen nem biztosítanak azonos védelmet. Ezáltal az ilyen szabályok hatással lehetnek az EGT-megállapodás 36. cikke értelmében vett

³ A 2009. február 26-i 2009/299/IB tanácsi kerethatározattal (HL 2009. L 81., 24. o.) módosított, az európai elfogatóparancsról és a tagállamok közötti átadási eljárásokról szóló, 2002. június 13-i 2002/584/IB tanácsi kerethatározat (HL 2002. L 190., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 6. kötet, 34. o.).

⁴ Az Izlandi Köztársaság és a Norvég Királyság között az Európai Unió tagállamai, valamint Izland és Norvégia közötti átadási eljárásról szóló megállapodás (HL 2006. L 292., 2. o.), amelyet a Tanács az Unió nevében az Európai Unió, valamint az Izlandi Köztársaság és a Norvég Királyság között létrejött, az Európai Unió tagállamai, valamint Izland és Norvégia közötti átadási eljárásról szóló megállapodás megkötéséről szóló, 2014/835/EU 2014. november 27-i tanácsi határozat (HL 2014. L 343., 1. o.) 1. cikkével jóváhagyott, és amely 2019. november 1-jén hatályba lépett.

szolgáltatásnyújtás szabadságára. A Bíróság ezt követően megjegyezte, hogy az ilyen korlátozás csupán akkor igazolható, ha objektív megfontolásokon alapul, és a nemzeti jog által jogszerűen megállapított célkitűzéssel arányos. A jelen ügyben a bűncselekmény elkövetési helye szerinti államtól eltérő állam területén tartózkodó személy büntetlenül maradása veszélyének elkerülésére irányuló cél jogszerűnek tekintendő. Ráadásul az e személyek harmadik állam részére történő kiadatását lehetővé tevő szabályok megfelelőnek tűnnek az említett cél eléréséhez. Mindazonáltal, az ilyen korlátozás arányos jellegét illetően a Bíróság megállapította, hogy előnyben kell részesíteni az érintett személy állampolgársága szerinti EFTA-állammal való információcserét annak érdekében, hogy ez az állam lehetőséget kapjon az állampolgárának büntetőeljárás lefolytatása céljából történő átadása iránti kérelem kibocsátására. Mivel Izlandra a 2002/584 kerethatározat nem alkalmazandó, az ilyen átadásra az átadási eljárásról szóló megállapodás alapján kerülhet sor, amelynek rendelkezései nagyon hasonlítanak a kerethatározat rendelkezéseire.

Így végeredményben a Bíróság kimondta, hogy a Petruhhin ítéletben elfogadott megoldás analógia útján alkalmazandó egy izlandi állampolgárra, aki a kiadást kérő harmadik állam szempontjából objektív módon összehasonlítható helyzetben van egy uniós polgárral, akinek az Unió az EUSZ 3. cikk (2) bekezdése szerint a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló olyan térséget kínál, ahol a személyek szabad mozgása biztosított.

EMLÉKEZTETŐ: Az előzetes döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a tagállami bíróságok számára, hogy az előttük folyamatban lévő jogvita keretében az uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus érvényességére vonatkozó kérdést terjesszenek a Bíróság elé. A Bíróság nem dönti el a tagállami bíróság előtti jogvitát. A nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság határozata alapján elbírálja. E határozat a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján az ítélet [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon

Sajtófelelős: Lehóczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499